

Programarea calculatoarelor

FMI

Secția Calculatoare și tehnologia informației, anul I

Cursul 7 / 13.11.2023

Programa cursului

□ Introducere

- Algoritmi
- Limbaje de programare.

□ Fundamentele limbajului C

- Introducere în limbajul C. Structura unui program C.
- Tipuri de date fundamentale. Variabile. Constante. Operatori. Expresii. Conversii.
- Tipuri derivate de date: pointeri, tablouri, șiruri de caractere, structuri, uniuni, câmpuri de biți, enumerări
- Instrucțiuni de control
- Directive de preprocesare. Macrodefiniții.
- Funcții de citire/scriere.
- Etapele realizării unui program C.

□ Fișiere text

- Funcții specifice de manipulare.

□ Funcții (1)

- Declarare și definire. Apel. Metode de transmitere a paramerilor. **Pointeri la funcții.**

□ Tablouri și pointeri

- **Legătura dintre tablouri și pointeri**
- Aritmetica pointerilor
- Alocarea dinamică a memoriei
- Clase de memorare

□ Șiruri de caractere

- Funcții specifice de manipulare.

□ Fișiere binare

- Funcții specifice de manipulare.

□ Structuri de date complexe și autoreferite

- Definire și utilizare

□ Funcții (2)

- Funcții cu număr variabil de argumente.
- Preluarea argumentelor funcției main din linia de comandă.

Cuprinsul cursului de azi

- 1. Recapitulare funcții**
2. Pointeri la funcții
3. Legătura dintre tablouri și pointeri

Transmiterea parametrilor către funcții

- ❑ utilizată la apelul funcțiilor
- ❑ în limbajul C transmiterea parametrilor se poate face doar prin **valoare (pass-by-value)**
  - ❑ o copie a argumentelor este trimisă funcției
  - ❑ modificările în interiorul funcției nu afectează argumentele originale
- ❑ în limbajul C++ transmiterea parametrilor apelul se poate face și prin **referință (pass-by-reference)**
  - ❑ argumentele originale sunt trimise funcției
  - ❑ modificările în interiorul funcției afectează argumentele trimise

```
1  #include <stdio.h>
2
3  void interschimba1(int x, int y)
4  {
5      int aux = x; x = y; y = aux;
6  }
7
8  void interschimba2(int& x, int& y)
9  {
10     int aux = x; x = y; y = aux;
11 }
12
13 void interschimba3(int* x, int* y)
14 {
15     int aux = *x; *x = *y; *y = aux;
16 }
17
18 int main()
19 {
20     int x=10, y =15;
21     interschimba1(x,y);
22     printf("x = %d, y = %d \n",x,y);
23     x=10, y =15;
24     interschimba2(x,y);
25     printf("x = %d, y = %d \n",x,y);
26     x=10, y =15;
27     interschimba3(&x,&y);
28     printf("x = %d, y = %d \n",x,y);
29     return 0;
30 }
```


apel prin valoare

apel prin referință
numai în C++

apel prin valoare

```
1  #include <stdio.h>
2
3  void interschimba1(int x, int y)
4  {
5      int aux = x; x = y; y = aux;
6  }
7
8  void interschimba2(int& x, int& y)
9  {
10     int aux = x; x = y; y = aux;
11 }
12
13 void interschimba3(int* x, int* y)
14 {
15     int aux = *x; *x = *y; *y = aux;
16 }
17
18 int main()
19 {
20     int x=10, y =15;
21     interschimba1(x,y);
22     printf("x = %d, y = %d \n",x,y);
23     x=10, y =15;
24     interschimba2(x,y);
25     printf("x = %d, y = %d \n",x,y);
26     x=10, y =15;
27     interschimba3(&x,&y);
28     printf("x = %d, y = %d \n",x,y);
29     return 0;
30 }
```

x = 10, y = 15
x = 15, y = 10
x = 15, y = 10

apel prin valoare

apel prin referință
numai în C++

apel prin valoare

Transmiterea parametrilor către funcții

- ❑ în limbajul C transmiterea parametrilor se poate face doar prin **valoare (pass-by-value)**
  - ❑ o copie a argumentelor este trimisă funcției
  - ❑ **modificările în interiorul funcției nu afectează argumentele originale**
- ❑ pentru modificarea parametrilor actuali, funcției i se transmit nu valorile parametrilor actuali, ci **adresele lor (pass by pointer)**.
- ❑ Funcția face o copie a adresei dar prin intermediul ei lucrează cu variabila “reală” (zona de memorie “reală”).
- ❑ Astfel **putem simula în C transmiterea prin referință cu ajutorul pointerilor.**

Transmiterea parametrilor către funcții

main.c


```
1  #include <stdio.h>
2  #include <stdlib.h>
3
4  int f1(int a, int b)
5  {
6      a++;
7      b++;
8      printf("In functia f1 avem a=%d,b=%d\n",a,b);
9      return a+b;
10 }
11
12 int main(){
13     int a = 5, b= 8;
14     int c = f1(a,b);
15     printf("In functia main avem a=%d,b=%d,c=%d\n",a,b,c);
16     return 0;
17 }
18
```


Transmiterea parametrilor către funcții

```
main.c [X]
1  #include <stdio.h>
2  #include <stdlib.h>
3
4  int f1(int a, int b)
5  {
6      a++;
7      b++;
8      printf("In functia f1 avem a=%d,b=%d\n",a,b);
9      return a+b;
10 }
11
12 int main() {
13     int a = 5, b = 8;
14     int c = f1(a,b);
15     printf("In functia main avem a=%d,b=%d,c=%d\n",a,b,c);
16     return 0;
17 }
18
```

In functia f1 avem a=6,b=9
In functia main avem a=5,b=8,c=15

Process returned 0 (0x0)   execution time : 0
Press ENTER to continue.

Transmiterea parametrilor către funcții

```
main.c x
1  #include <stdio.h>
2  #include <stdlib.h>
3
4  int f1(int a, int b)
5  {
6      a++;
7      b++;
8      printf("In functia f1 avem a=%d,b=%d\n",a,b);
9      return a+b;
10 }
11
12 int f2(int*a, int b)
13 {
14     *a = *a + 1;
15     b++;
16     printf("In functia f2 avem *a=%d,b=%d\n",*a,b);
17     return *a+b;
18 }
19
20 int main(){
21     int a = 5, b= 8;
22     int c = f2(&a,b);
23     printf("In functia main avem a=%d,b=%d,c=%d\n",a,b,c);
24     return 0;
25 }
```

Transmiterea parametrilor către funcții

```
main.c [X]
1  #include <stdio.h>
2  #include <stdlib.h>
3
4  int f1(int a, int b)
5  {
6      a++;
7      b++;
8      printf("In functia f1 avem a=%d,b=%d\n",a,b);
9      return a+b;
10 }
11
12 int f2(int*a, int b)
13 {
14     *a = *a + 1;
15     b++;
16     printf("In functia f2 avem *a=%d,b=%d\n",*a,b);
17     return *a+b;
18 }
19
20 int main(){
21     int a = 5, b= 8;
22     int c = f2(&a,b);
23     printf("In functia main avem a=%d",a);
24     return 0;
25 }
```

In functia f2 avem *a=6,b=9
In functia main avem a=6,b=8,c=15
Process returned 0 (0x0) execution t.
Press ENTER to continue.

Apelul funcției și revenirea din apel

- etapele principale ale apelului unei funcției și a revenirii din acesta în funcția de unde a fost apelată:
  - argumentele apelului sunt evaluate și trimise funcției
  - adresa de revenire este salvată pe stivă
  - controlul trece la funcția care este apelată
  - funcția apelată alocă pe **stivă** spațiu pentru variabilele locale și pentru cele temporare
  - se execută instrucțiunile din corpul funcției
  - dacă există valoare returnată, aceasta este pusă într-un loc sigur
  - spațiul alocat pe stivă este eliberat
  - utilizând adresa de revenire, controlul este transferat în funcția care a inițiat apelul

Cuprinsul cursului de azi

1. Recapitulare funcții
- 2. Pointeri la funcții**
3. Legătura dintre tablouri și pointeri

Stiva în C

- ❑ **Stivă** = o structură internă utilizată la execuția programelor C pentru alocarea memoriei și manipularea variabilelor temporare
- ❑ pe stivă sunt alocate și memorate:
  - ❑ **variabilele locale** din cadrul funcțiilor
  - ❑ **parametrii** funcțiilor
  - ❑ **adresele de retur ale funcțiilor**
- ❑ dimensiunea implicită a stivei este redusă
  - ❑ în timpul execuției programele trebuie să nu depășească dimensiunea stivei
  - ❑ dimensiunea stivei poate fi modificată în prealabil din setările editorului de legături (*linker*)

Stiva în C – depășirea dimensiunii

- ambele programe eșuează în timpul execuției din cauza depășirii dimensiunii stivei

```
int    f1 ()
{
    int a[10000000]={0};
}

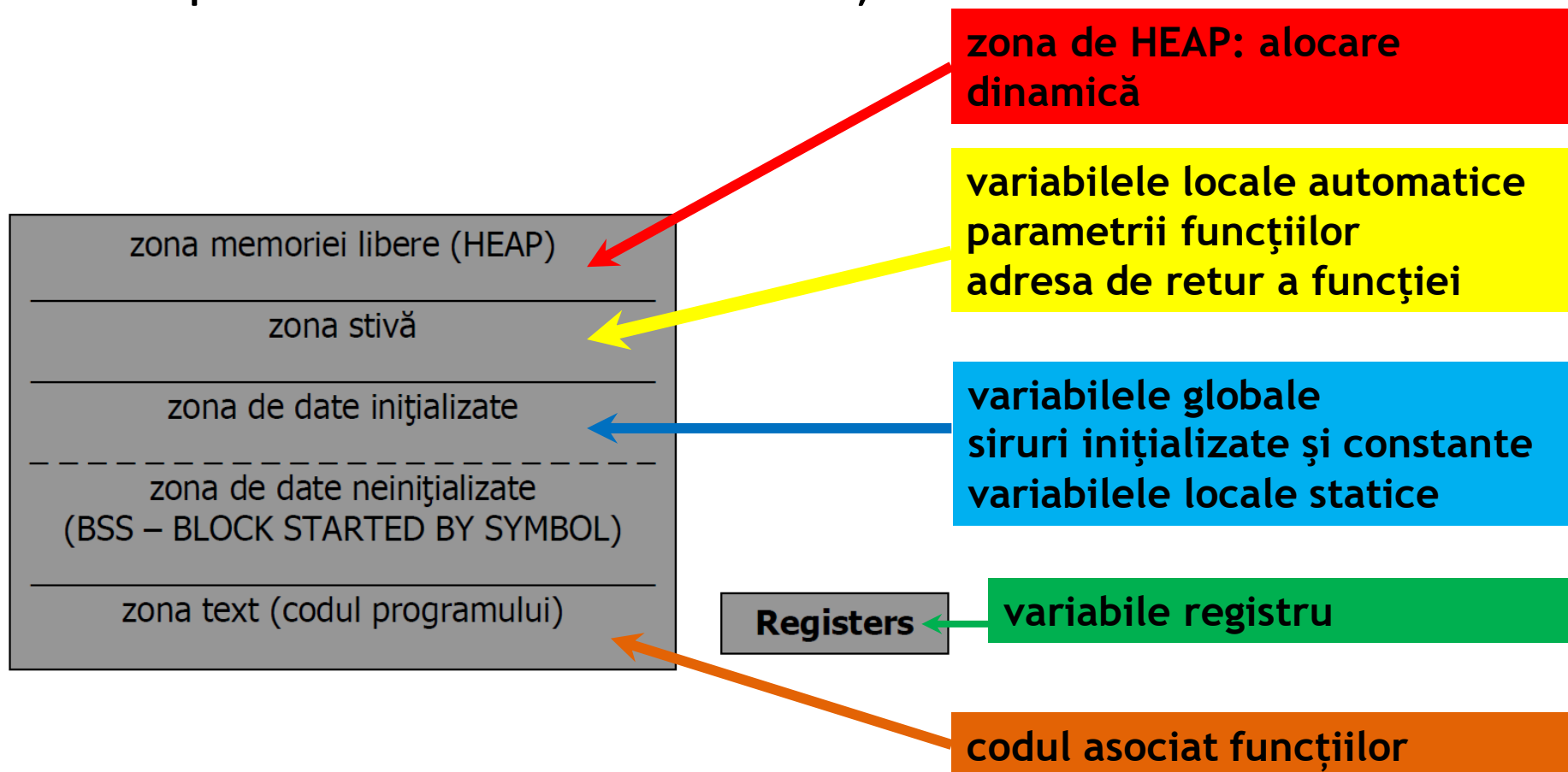
int    main ()
{
    f1 ();
    return 0;
}
```

```
int    f2 (int a,int b)
{
    if (a<b)
        return 1+f2 (a+1,b-1);
    else
        return 0;
}

int    main ()
{
    printf ("%d", f2 (0,1000000));
    return 0;
}
```

Pointeri la funcții

- **pointer la o funcție** = variabilă ce stochează adresa de început a codului asociat funcției

Schema memoriei la rularea unui program

hartaMemorie.c

```
1  #include <stdio.h>
2  // variabile globale neinitializate
3  int g1,g2;
4  // variabile globale initializate
5  int g3=5, g4 = 7;
6  int g5, g6;
7
8  void f1() {
9      int var1,var2;
10     printf("In Stiva prin f1:\t\t %p %p\n",&var1,&var2);
11 }
12
13 void f2() {
14     int var1,var2;
15     printf("In Stiva prin f2:\t\t %p %p\n",&var1,&var2);
16     f1();
17 }
18
19 int main() {
20     //variabile locale
21     int var1,var2;
22     printf("In Stiva prin main:\t\t %p %p\n",&var1,&var2);
23     f2();
24     // variabile globale initializate + neinitializate
25     printf("Variabile globale neinitializate:\t\t %p %p\n",&g1,&g2);
26     printf("Variabile globale initializate: \t\t %p %p\n",&g3,&g4);
27     printf("Variabile globale neinitializate:\t\t %p %p\n",&g5,&g6);
28     //cod
29     printf("Text Data:\t\t\t\t %p %p \n\n",main,f1);
30     return 0;
31 }
```

Schema memoriei la rularea unui program

hartaMemorie.c

```
1  #include <stdio.h>
2  // variabile globale neinitializate
3  int g1,g2;
4  // variabile globale initializate
5  int g3=5, g4 = 7;
6  int g5, g6;
7
8  void f1() {
9      int var1,var2;
10     printf("In Stiva prin f1:\t\t %p %p\n",&var1,&var2);
11 }
12
13 void f2() { 0
14     int var1,var2;
15     printf("In Stiva prin f2:\t\t %p %p\n",&var1,&var2);
16     f1();
17 }
18
19 int main() {
20     //variabile locale
21     int var1,var2;
22     printf("In Stiva prin main:\t\t %p %p\n",&var1,&var2);
23     f2();
24     // variabile globale initializate + neinitializate
25     printf("Variabile globale neinitializate:\t\t %p %p\n",&g1,&g2);
26     printf("Variabile globale initializate: \t\t %p %p\n",&g3,&g4);
27     printf("Variabile globale neinitializate:\t\t %p %p\n",&g5,&g6);
28     //cod
29     printf("Text Data:\t\t\t\t %p %p \n\n",main,f1);
30     return 0;
31 }
```

Numele unei funcții neînsoțit de o listă de argumente este adresa de început a codului funcției și este interpretat ca un pointer la funcția respectivă

Schema memoriei la rularea unui program

hartaMemorie.c

```

1  #include <stdio.h>
2  // variabile globale neinitializate
3  int g1,g2;
4  // variabile globale initializate
5  int g3=5, g4 = 7;
6  int g5, g6;
7
8  void f1() {
9      int var1,var2;
10     printf("In Stiva
11 }
12
13 void f2() {
14     int var1,var2;
15     printf("In Stiva
16     f1();
17 }
18
19 int main() {
20     //variabile local
21     int var1,var2;
22     printf("In Stiva prin main:\t\t %p %p\n",&var1,&var2);
23     f2();
24     // variabile globale initializate + neinitializate
25     printf("In Stiva prin main:
26     printf("In Stiva prin f2:
27     printf("In Stiva prin f1:
28     //cod
29     printf("Variabile globale initializate:
30     printf("Variabile globale neinitializate:
31     return 0;
    Text Data:

```

zona memoriei libere (HEAP)

zona stivă

zona de date inițializate

zona de date neinițializate
(BSS – BLOCK STARTED BY SYMBOL)

zona text (codul programului)

Registers

```

0x7fff5fbff95c 0x7fff5fbff958
0x7fff5fbff93c 0x7fff5fbff938
0x7fff5fbff91c 0x7fff5fbff918
Variabile globale neinitializate: 0x100001070 0x100001074
Variabile globale initializate: 0x100001068 0x10000106c
Variabile globale neinitializate: 0x100001078 0x10000107c
Text Data: 0x100000d54 0x100000d04

```

Pointeri la funcții

- **pointer la o funcție** = variabilă ce stochează adresa de început a codului asociat funcției
- **sintaxa:**
  - tip (*nume_pointer_functie) (tipuri argumente)**
    - **tip** = tipul de bază returnat de funcția spre care pointeaza `nume_pointer_functie`
    - **nume_pointer_functie** = variabila de tip pointer la o funcție care poate lua ca valori adrese de memorie unde începe codul unei funcții
  - **observație:** trebuie să pun paranteză în definiție **(*pf)** altfel definesc o funcție care întoarce un pointer de date ***pf**
  - **exemple:**
    `void (*pf)(int)`
    `int (*pf)(int, int)`
    `double (*pf)(int, double*)`

Pointeri la funcții

```
main.c ✕
1  #include <stdio.h>
2  #include <stdlib.h>
3
4  int suma(int a, int b)
5  {
6      return a+b;
7  }
8
9
10
11 int main()
12 {
13     int (*pf)(int,int);
14     pf = &suma;
15     int s1 = (*pf)(2,5);
16     printf("s1 = %d\n",s1);
17     pf = suma;
18     int s2 = (*pf)(2,5);
19     printf("s2 = %d\n",s2);
20     return 0;
21 }
```

s1 = 7
s2 = 7

Process returned 0 (0x0) execution time : 0.005
Press ENTER to continue.

1. pentru a asigna unui pointer adresa unei functii, trebuie folosit **numele functiei fara paranteze**.
2. numele unei funcții este un pointer spre adresa sa de început din segmentul de cod: **f==&f**

Utilitatea pointerilor la funcții

- se folosesc în programarea generică, realizăm apeluri de tip callback;
- o funcție C transmisă printr-un pointer ca argument unei alte funcții F se numește și funcție “**callback**”, pentru că ea va fi apelată “înapoi” de funcția F
- **exemplu:** (funcția **qsort** din **stdlib.h**)

```
void qsort (void *adresa, int nr_elemente,  
int dimensiune_element, int (*cmp)(const void *, const  
void *)) ;
```

Utilitatea pointerilor la funcții

Funcții callback:

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>

double diferenta(int x, int y){
    return x-y;
}
double media(int x, int y){
    return (x+y)/2.0;
}
double calcul(int a, int b, double (*f)(int,int))
{
    return f(a,b);
}
int main()
{
    double x = calcul(10,1,media);
    double y = calcul(10,1,diferenta);
    printf("%g %g", x, y); // 5.5 9
    return 0;
}
```

Utilitatea pointerilor la funcții

Varianta cu selectie prin switch:

```
#include <stdio.h>
int add(int a, int b);
int sub(int a, int b);
int mul(int a, int b);
int div(int a, int b);
```

```
int main()
{
    int i, result;
    int a=10;
    int b=5;
    printf("Enter the value between 0 and 3 : ");
    scanf("%d",&i);
    switch(i)
    {
        case 0: result = add(a,b); break;
        case 1: result = sub(a,b); break;
        case 2: result = mul(a,b); break;
        case 3: result = div(a,b); break;
    }
}

int add(int i, int j)
{
    return (i+j);
}

int sub(int i, int j)
{
    return (i-j);
}

int mul(int i, int j)
{
    return (i*j);
}

int div(int i, int j)
{
    return (i/j);
}
```


Utilitatea pointerilor la funcții

Varianta cu
selectie prin
functii callback:

```
int add(int a, int b);
int sub(int a, int b);
int mul(int a, int b);
int div(int a, int b);
int (*oper[4])(int a, int b) = {add, sub, mul, div};
int main()
{
    int i,result;
    int a=10;
    int b=5;
    printf("Enter the value between 0 and 3 : ");
    scanf("%d",&i);
    result = oper[i](a,b);
}
int add(int i, int j)
{
    return (i+j);
}
int sub(int i, int j)
{
    return (i-j);
}
int mul(int i, int j)
{
    return (i*j);
}
int div(int i, int j)
{
    return (i/j);
}
```

Utilitatea pointerilor la funcții

- ❑ **Exemplul 1:** funcția `qsort` din `stdlib.h` folosită pentru sortarea unui vector/tablou. Antetul lui `qsort` este:

```
void qsort (void *adresa, int nr_elemente, int  
dimensiune_element, int (*cmp) (const void *, const void *))
```

- ❑ **adresa** = pointer la adresa primului element al tabloului ce urmeaza a fi sortat (pointer generic – nu are o aritmetică inclusă)
- ❑ **nr_elemente** = numarul de elemente al vectorului
- ❑ **dimensiune_element** = dimensiunea in octeți a fiecărui element al tabloului (char = 1 octet, int = 4 octeți, etc)
- ❑ **cmp** – funcția de comparare a două elemente

Utilitatea pointerilor la funcții

- ❑ **Exemplul 2:** funcția `qsort` din `stdlib.h` folosită pentru sortarea unui vector/tablou.

```
int cmp(void const *a, void const *b)
```

adresele a două elemente din tablou

- ❑ **cmp** = o funcție generică comparator, compară 2 elemente de orice tip.
- ❑ **întoarce:**
  - ❑ un număr < 0 , dacă vrem a la stânga lui b
  - ❑ un număr > 0 , dacă vrem a la dreapta lui b
  - ❑ 0, dacă nu contează

Utilitatea pointerilor la funcții

Exemplul 2: funcția qsort din stdlib.h folosită pentru sortarea unui vector/tablou.

Exemplu de funcție cmp pentru sortarea unui vector de numere întregi:

```
int cmp(const void *a, const void *b)
{
    int va, vb;
    va = *(int*)a;
    vb = *(int*)b;
    if(va < vb) return -1;
    if(va > vb) return 1;
    return 0;
}
```



```
int cmp(const void *a, const void *b)
{
    return *(int*)a - *(int*)b;
}
```

Utilitatea pointerilor la funcții

Exemplul 2: funcția qsort din stdlib.h folosită pentru sortarea unui vector/tablou.

```
main.c x
1  #include <stdio.h>
2  #include <stdlib.h>
3
4  int cmp(const void *a, const void *b)
5  {
6      return *(int*)a - *(int*)b;
7  }
8
9  int main()
10 {
11     int v[] = {0,5,-6,9, 7, 12, 8, 7, 4};
12     qsort(v,9,sizeof(int),cmp);
13     int i;
14     for(i=0;i<9;i++)
15         printf("%d ",v[i]);
16     printf("\n");
17
18     return 0;
19 }
```

```
r-CODED LOCKS/ CUI 312/ D111/ DEV009/ CUI 312
-6 0 4 5 7 7 8 9 12
```

Process returned 0 (0x0) execution time : 0.004 s

Cuprinsul cursului de azi

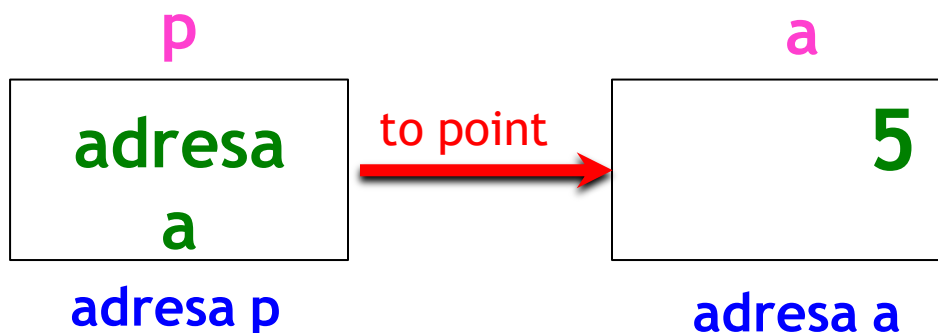
1. Recapitulare funcții
2. Pointeri la funcții
3. **Legătura dintre tablouri și pointeri**

Legătura dintre pointeri și tablouri 1D

- **un pointer:** variabilă care poate stoca adrese de memorie

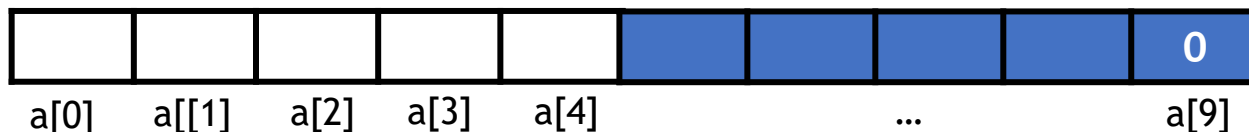
- exemple:

```
int a=5  
int *p;  
p = &a;
```


- **un tablou 1D:** set de valori de același tip memorat la adrese succesive de memorie

- exemplu: `int a[10];`

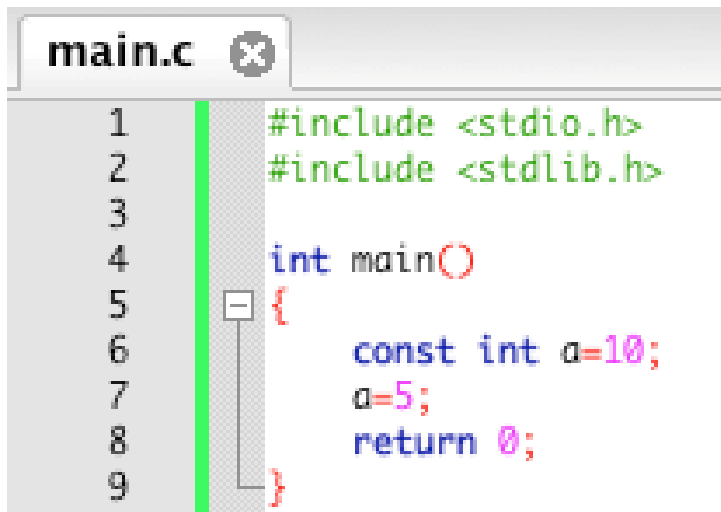
Legătura dintre pointeri și tablouri 1D

- ❑ adresarea unui element dintr-un tablou cu ajutorul pointerilor
- ❑ inițializarea pointerului p cu adresa primului element al unui tablou
  - ❑ **`int *p = v;`**
  - ❑ **`p = &v[0];`**
  - ❑ **numele unui tablou este un pointer (constant) spre primul său element**
- ❑ cum pot să găsesc adresa/valoarea celui de-al i-lea element din vectorul v pe baza pointerului p (p pointează către adresa de început a tabloului)?

Modelatorul const

- ❑ modelatorul **const** precizează pentru o variabilă inițializată că nu este posibilă modificarea variabilei respectivă. Dacă se încearcă acest lucru se returnează eroare la compilarea programului.


```
main.c x
1  #include <stdio.h>
2  #include <stdlib.h>
3
4  int main()
5  {
6      const int a=10;
7      a=5;
8      return 0;
9  }
```

In function 'main':

error: assignment of read-only variable 'a'

== Build failed: 1 error(s), 0 warning(s) (0 minute(s), 0 second(s)) ==

Modelatorul const

- ❑ modelatorul **const** precizează pentru o variabilă inițializată că nu este posibilă modificarea variabilei respectivă. Dacă se încearcă acest lucru se returnează eroare la compilarea programului.
- ❑ putem modifica valoarea unei variabile însoțite de modelatorul **const** prin intermediul unui pointer (în mod indirect):

```
main.c x
1  #include <stdio.h>
2  #include <stdlib.h>
3
4  int main()
5  {
6      const int a=10;
7      int *p=&a;
8      *p=5;
9      printf("a = %d \n",a);
10     return 0;
11 }
12
```

a = 5

Pointeri la valori costante

- ❑ modelatorul **const** poate preciza pentru un pointer că valoarea variabilei aflate la adresa conținută de pointer nu se poate modifica.

```
main.c 
1      #include <stdio.h>
2      #include <stdlib.h>
3
4      int main()
5      {
6          int a=10;
7          const int *p=&a;
8          *p=5;
9          printf("a = %d \n",a);
10         return 0;
11     }
```

In function 'main':

error: assignment of read-only location

```
== Build failed: 1 error(s), 0 warning(s) (0 minute(s), 0 second(s)) .
```

- putem modifica valoarea pointerului:

```

4 int main()
5 {
6     int a=10,b=7;
7     const int *p=&a;
8     p = &b;
9     printf("p=%d \n",*p);
10    return 0;
11 }

```

*p=7

```
Process returned 0 (0x0)    execution time : 0.004 s
```

Press ENTER to continue.

Pointeri constanți

- ❑ modelatorul **const** poate preciza pentru un pointer că nu poate referi o altă adresă decât cea pe care o conține la inițializare.

```
4 int main()
5 {
6     int a=10;
7     int* const p=&a;
8     printf("*p=%d \n", *p);
9     int b;
10    p = &b;
11    printf("*p=%d \n", *p);
12    return 0;
13 }
```

10 error: assignment of read-only variable 'p'
== Build failed: 1 error(s), 0 warning(s) (0 minute(s),

- ❑ putem modifica valoarea variabilei aflate la adresa conținută de pointer:

```
4 int main()
5 {
6     int a=10;
7     int* const p=&a;
8     printf("*p=%d \n", *p);
9     *p = 5;
10    printf("*p=%d \n", *p);
11    return 0;
12 }
```

*p=10
*p=5
Process returned 0 (0x0) execution time : 0.004 s
Press ENTER to continue.

Pointeri constanți la valori constante

- ❑ modelatorul **const** poate preciza pentru un pointer că nu poate referi o altă adresă decât cea pe care o conține la inițializare și de asemenea că nu poate schimba valoarea variabilei aflate la adresa pe care o conține.

main.c

```
1  #include <stdio.h>
2  #include <stdlib.h>
3
4  int main()
5  {
6      int a=10;
7      const int* const p=&a;
8      printf("*p=%d \n", *p);
9      *p = 5;
10     int b = 5;
11     p = &b;
12     printf("*p=%d \n", *p);
13     return 0;
14 }
15
```

```
9      error: assignment of read-only location
11     error: assignment of read-only variable 'p'
== Build failed: 2 error(s), 0 warning(s) (0 minute(s))
```

Pointeri constanți vs valori constante

- diferențele constau în poziționarea modelatorului **const** înainte sau după caracterul *****:
  - **pointer constant**: `int* const p;`
  - **pointer la o constantă**: `const int* p;`
  - **pointer constant la o constantă**: `const int* const p;`
- dacă declarăm o funcție astfel:

`void f(const int* p)`

atunci valorile din zona de memorie referită de **p** nu pot fi modificate.

Legătura dintre pointeri și tablouri 1D

- ❑ adresarea unui element dintr-un tablou cu ajutorul pointerilor
- ❑ inițializarea pointerului **p** cu adresa primului element al unui tablou
  - ❑ **int *p = v;**
  - ❑ **p = &v[0];**
  - ❑ **numele unui tablou este un pointer (constant) spre primul său element**
- ❑ cum pot să găsesc adresa/valoarea celui de-al **i**-lea element din vectorul **v** pe baza pointerului **p** (**p** pointează către adresa de început a tabloului)?

Legătura dintre pointeri și tablouri 1D

- ❑ adresarea unui element dintr-un tablou cu ajutorul pointerilor

```
main.c x
1  #include <stdio.h>
2  #include <stdlib.h>
3
4
5  int main(){
6
7      int v[5] = {0,2,4,10,20};
8      int *p = v;
9      int i;
10     for (i=0;i<5;i++)
11     {
12         printf("Accesam elementul %d din vector v prin intermediul lui p.\n",i);
13         printf("Valoarea acestui element este = %d \n",*(p+i));
14     }
15
16     p = &v[0];
17     for (i=0;i<5;i++)
18     {
19         printf("Accesam elementul %d din vector v prin intermediul lui p.\n",i);
20         printf("Valoarea acestui element este = %d \n",*(p+i));
21     }
22     return 0;
23 }
24
```


Legătura dintre pointeri și tablouri 1D

- ❑ adresarea unui element dintr-un tablou cu ajutorul pointerilor

```
main.c x
1  #include <stdio.h>
2  #include <stdlib.h>
3
4
5  int main() {
6
7      int v[5] = {0,2,4,10,20};
8      int *p = v;
9      int i;
10     for (i=0;i<5;i++)
11     {
12         printf("Accesam elementul ");
13         printf("Valoarea acestui element este ");
14     }
15
16     p = &v[0];
17     for (i=0;i<5;i++)
18     {
19         printf("Accesam elementul ");
20         printf("Valoarea acestui element este ");
21     }
22     return 0;
23 }
24
```

Accesam elementul 0 din vector v prin intermediul lui p.
Valoarea acestui element este = 0
Accesam elementul 1 din vector v prin intermediul lui p.
Valoarea acestui element este = 2
Accesam elementul 2 din vector v prin intermediul lui p.
Valoarea acestui element este = 4
Accesam elementul 3 din vector v prin intermediul lui p.
Valoarea acestui element este = 10
Accesam elementul 4 din vector v prin intermediul lui p.
Valoarea acestui element este = 20
Accesam elementul 0 din vector v prin intermediul lui p.
Valoarea acestui element este = 0
Accesam elementul 1 din vector v prin intermediul lui p.
Valoarea acestui element este = 2
Accesam elementul 2 din vector v prin intermediul lui p.
Valoarea acestui element este = 4
Accesam elementul 3 din vector v prin intermediul lui p.
Valoarea acestui element este = 10
Accesam elementul 4 din vector v prin intermediul lui p.
Valoarea acestui element este = 20

Legătura dintre pointeri și tablouri 1D

- ❑ adresarea unui element dintr-un tablou cu ajutorul pointerilor
- ❑ adresa lui $v[i]$: $\&v[i] = p+i$
- ❑ valoarea lui $v[i]$: $v[i] = *(p+i)$
- ❑ comutativitate: $v[i] = *(p+i) = *(i+p) = i[v] ?!$

Legătura dintre pointeri și tablouri 1D

- ❑ adresarea unui element dintr-un tablou cu ajutorul pointerilor

```
main.c [X]
1  #include <stdio.h>
2  #include <stdlib.h>
3
4
5  int main() {
6
7      int v[5] = {0,2,4,10,20};
8      int i;
9
10     printf("Afisare v[i] \n");
11     for(i=0;i<5;i++)
12         printf("v[%d]=%d \n",i,v[i]);
13
14     printf("Afisare i[v] \n");
15     for(i=0;i<5;i++)
16         printf("%d[v]=%d \n",i,i[v]);
17
18
19     return 0;
20 }
21
```

```
Afisare v[i]
v[0]=0
v[1]=2
v[2]=4
v[3]=10
v[4]=20
Afisare i[v]
0[v]=0
1[v]=2
2[v]=4
3[v]=10
4[v]=20
```

```
Process returned 0 (0x0)    execution ti
Press ENTER to continue.
```

Concluzie?

Legătura dintre pointeri și tablouri 1D

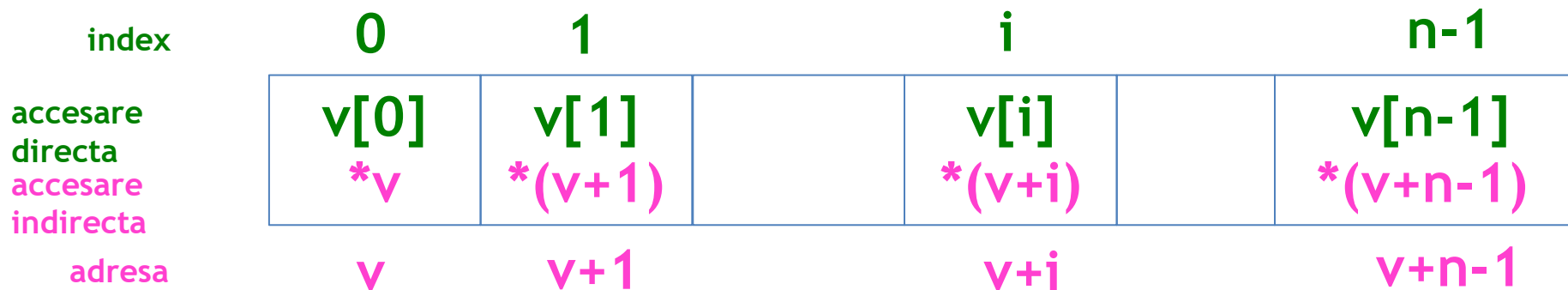
- ❑ adresarea unui element dintr-un tablou cu ajutorul pointerilor
- ❑ *conceptul de tablou nu există în limbajul C.* Numele unui tablou este un pointer (*constant*) spre primul său element.

Legătura dintre pointeri și tablouri 1D

- numele unui tablou este un pointer constant spre primul său element.

`int v[100];` `v = &v[0];`

- elementele unui tablou pot fi accesate prin pointeri:

- operatorul `*` are prioritate mai mare ca `+`
- $*(v+1)$ e diferit de $*v+1$

Legătura dintre pointeri și tablouri 1D

- o expresie cu tablou și indice este echivalentă cu una scrisă ca pointer și distanță de deplasare:

$$v[i] = *(v+i)$$

- **diferența dintre un nume de tablou și un pointer:**

- un pointer își poate schimba valoarea:

$p = v$ și $p++$ **sunt expresii corecte**

- un nume de tablou este un pointer constant (nu își poate schimba valoarea):

$v = p$ și $v++$ **sunt expresii incorecte**

Legătura dintre pointeri și tablouri 2D

```
int a[3][5];
```

```
a[1][4] = 41;
```

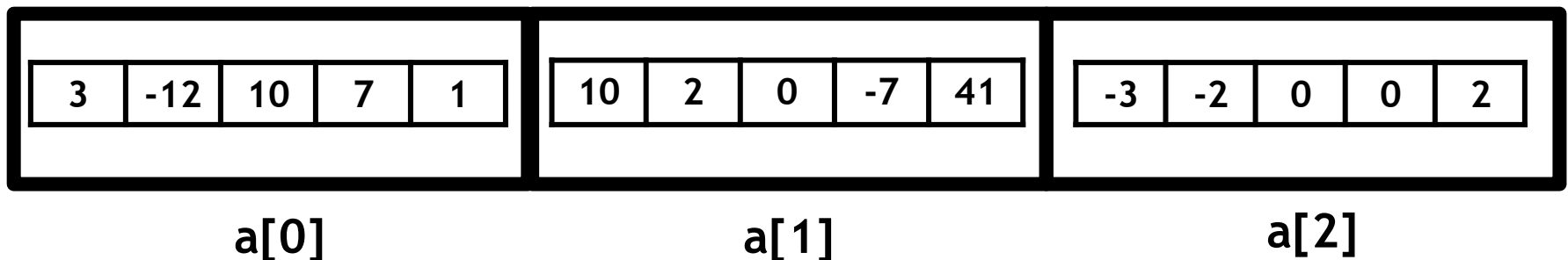
	0	1	2	3	4
0	3	-12	10	7	1
1	10	2	0	-7	41
2	-3	-2	0	0	2

3	-12	10	7	1	10	2	0	-7	41	-3	-2	0	0	2
a[0][0]	a[0][1]	a[0][2]	a[0][3]	a[0][4]	a[1][0]	...								a[2][4]

Reprezentarea în memoria calculatorului a unui tablou bidimensional

❑ **tablou bidimensional = tablou de tablouri**

Pointeri la pointeri (pointeri dubli)

□ sintaxa

tip   ******nume_variabilă;

tip = tipul de bază al variabilei de tip pointer dublu nume_variabilă;

* = operator de indirectare;

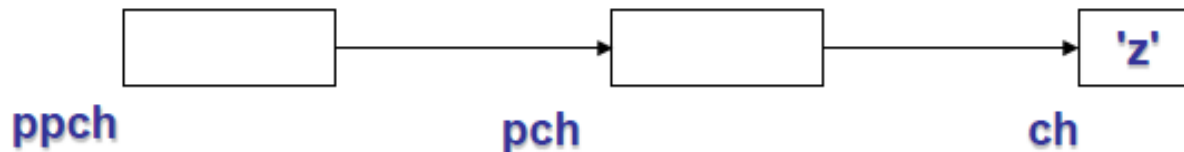
nume_variabila = variabila de tip pointer dublu care poate lua ca valori adrese de memorie ale unor variabile de tip pointer.

```
char ch = 'z'; // un caracter
```

```
char *pch; // un pointer la caracter
```

```
char **ppch; // un pointer la un pointer la caracter
```

```
pch = &ch; ppch = &pch;
```



```
printf("%p %p %c",ppch,pch,ch); // 0028FF04 0028FF0B z
```


Pointeri la pointeri

❑ exemplu:

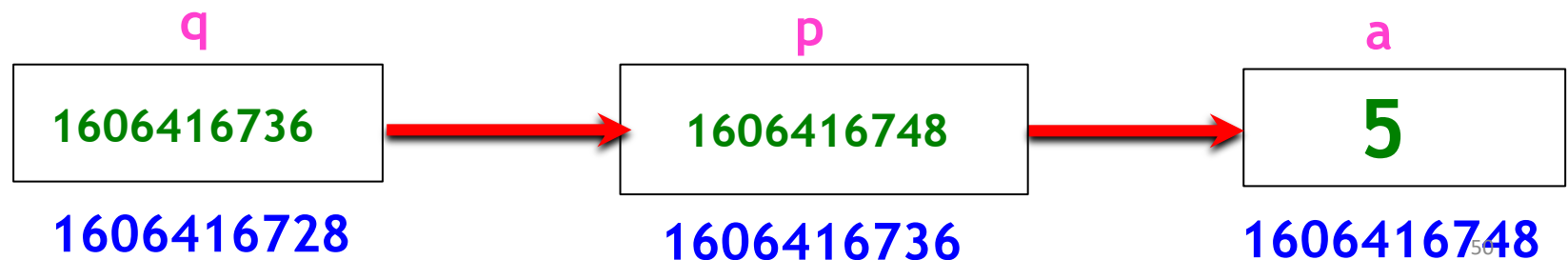
```
main.c x
1  #include <stdio.h>
2  #include <stdlib.h>
3  #include <string.h>
4
5  int main()
6  {
7      int a = 5, *p = &a, **q = &p;
8
9      printf("Valoarea lui a poate fi obtinuta astfel:\n");
10     printf("Direct: a = %d \n", a);
11     printf("Prin p: *p = %d \n", *p);
12     printf("Prin q : **q = %d \n", **q);
13
14     printf("Adresa lui a este: %d\n", &a);
15     printf("Adresa lui p este: %d\n", &p);
16     printf("Adresa lui q este: %d\n", &q);
17     printf("Adresa spre care pointeaza p este %d\n", p);
18     printf("Adresa spre care pointeaza q este %d\n", q);
19     printf("**q = %d\n", *q);
20 }
```

Pointeri la pointeri

❑ exemplu:

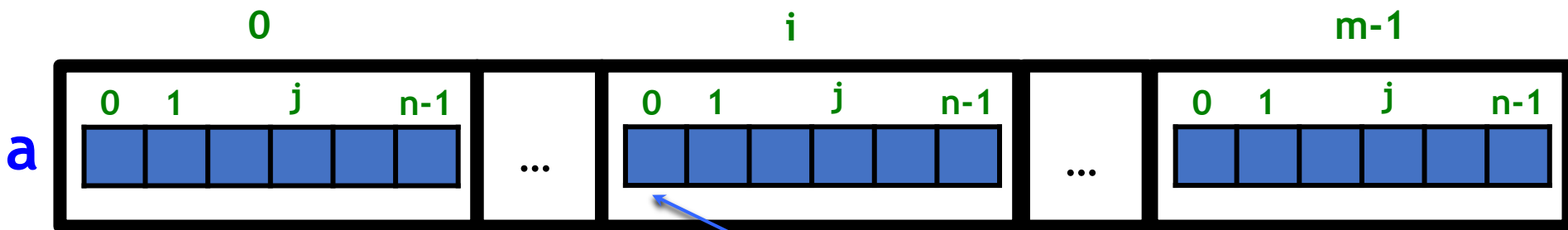
```
main.c x
1  #include <stdio.h>
2  #include <stdlib.h>
3  #include <string.h>
4
5  int main()
6  {
7      int a = 5, *p = &a, **q = &p;
8
9      printf("Valoarea lui a poate fi obtinuta astfel:");
10     printf("Direct: a = %d \n", a);
11     printf("Prin p: *p = %d \n", *p);
12     printf("Prin q : **q = %d \n", **q);
13
14     printf("Adresa lui a este: %d\n", &a);
15     printf("Adresa lui p este: %d\n", &p);
16     printf("Adresa lui q este: %d\n", &q);
17     printf("Adresa spre care pointeaza p este %d\n", p);
18     printf("Adresa spre care pointeaza q este %d\n", q);
19     printf("*q = %d\n", *q);
20 }
```

Valoarea lui a poate fi obtinuta astfel:
Direct: a = 5
Prin p: *p = 5
Prin q : **q = 5
Adresa lui a este: 1606416748
Adresa lui p este: 1606416736
Adresa lui q este: 1606416728
Adresa spre care pointeaza p este 1606416748
Adresa spre care pointeaza q este 1606416736
*q = 1606416748
Process returned 0 (0x0) execution time : 0.009 s
Press ENTER to continue.

Legătura dintre pointeri și tablouri 2D

- ❑ tablou bidimensional = tablou de tablouri
- ❑ cazul general $a[m][n]$;

Reprezentarea în memoria calculatorului a unui tablou bidimensional

$a[i]$ este un tablou unidimensional. La ce **adresă** începe $a[i]$?

Legătura dintre pointeri și tablouri 2D

□ tablou bidimensional = tablou de tablouri

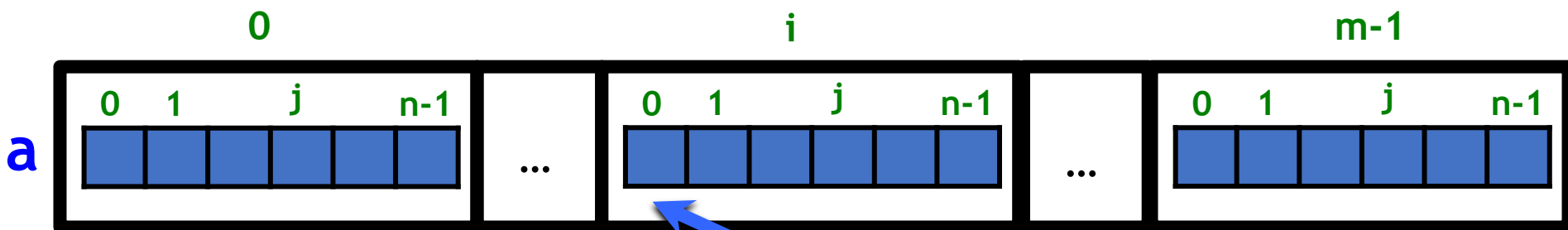
tablou_pointer.c

```
1  #include <stdio.h>
2
3  int main()
4  {
5      int a[5][5], i, j;
6
7      printf("Adresa de inceput a tabloului a este %p \n", a);
8      for (i=0; i<5; i++)
9          printf("Adresa de inceput a tabloului a[%d] este %p \n", i, &a[i]);
10
11     for (i=0; i<5; i++)
12         printf("Adresa de inceput a tabloului a[%d] este %d \n", i, &a[i]);
13
14     return 0;
15 }
```

Adresa de inceput a tabloului a este 0x7fff5fbff8e0
Adresa de inceput a tabloului a[0] este 0x7fff5fbff8e0
Adresa de inceput a tabloului a[1] este 0x7fff5fbff8f4
Adresa de inceput a tabloului a[2] este 0x7fff5fbff908
Adresa de inceput a tabloului a[3] este 0x7fff5fbff91c
Adresa de inceput a tabloului a[4] este 0x7fff5fbff930
Adresa de inceput a tabloului a[0] este 1606416608
Adresa de inceput a tabloului a[1] este 1606416628
Adresa de inceput a tabloului a[2] este 1606416648
Adresa de inceput a tabloului a[3] este 1606416668
Adresa de inceput a tabloului a[4] este 1606416688

Legătura dintre pointeri și tablouri 2D

- ❑ tablou bidimensional = tablou de tablouri
- ❑ cazul general: `int a[m][n];`

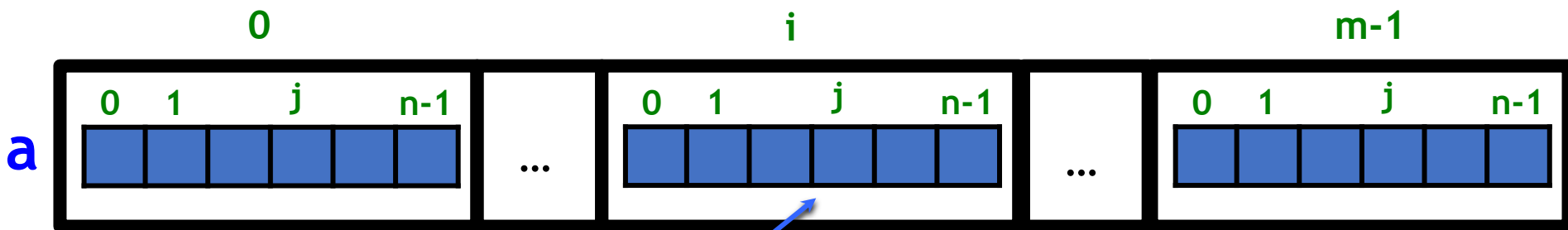
Reprezentarea în memoria calculatorului a unui tablou bidimensional

$a[i]$ este un tablou unidimensional. La ce adresă începe $a[i]$?

$a[i]$ începe la adresa $\&a[i] = \&(*a[i]) = a[i]$

Legătura dintre pointeri și tablouri 2D

- ❑ tablou bidimensional = tablou de tablouri
- ❑ cazul generalint $a[m][n]$;

Reprezentarea în memoria calculatorului a unui tablou bidimensional

$a[i]$ este un tablou unidimensional. La ce **adresă** începe $a[i]$?
 $a[i]$ începe la adresa $\&a[i] = \&(* (a+i)) = a+i$

Care este **adresa** lui $a[i][j]$? Cum o exprim în aritmetica pointerilor în funcție de a, i, j ?

Legătura dintre pointeri și tablouri 2D

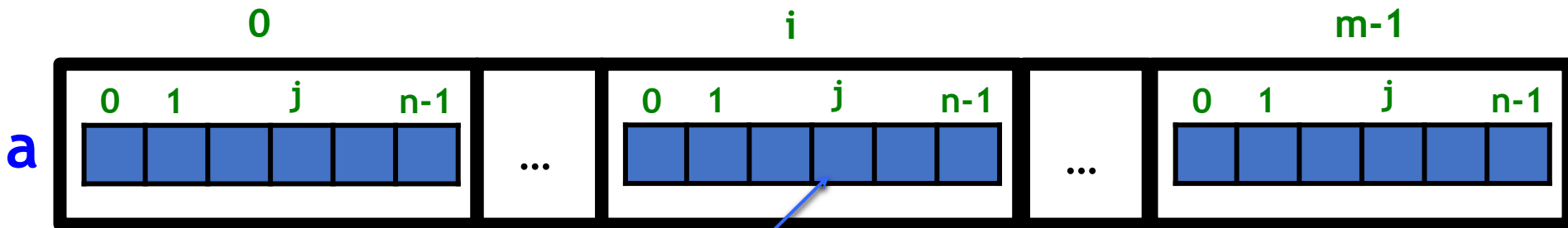
- ❑ tablou bidimensional = tablou de tablouri

```
tablou_pointer.c x
1  #include <stdio.h>
2
3  int main()
4  {
5      int a[5][5], i, j;
6
7      i = 3;
8
9      for (j=0; j<5; j++)
10     {
11         printf("Adresa lui a[%d][%d] este %d \n", i, j, &a[i][j]);
12         printf("Adresa lui a[%d][%d] este %d \n", i, j, *(a+i)+j);
13     }
14
15     return 0;
16 }
17
```

Adresa lui a[3][0] este 1606416668
Adresa lui a[3][0] este 1606416668
Adresa lui a[3][1] este 1606416672
Adresa lui a[3][1] este 1606416672
Adresa lui a[3][2] este 1606416676
Adresa lui a[3][2] este 1606416676
Adresa lui a[3][3] este 1606416680
Adresa lui a[3][3] este 1606416680
Adresa lui a[3][4] este 1606416684
Adresa lui a[3][4] este 1606416684

Legătura dintre pointeri și tablouri 2D

- ❑ tablou bidimensional = tablou de tablouri
- ❑ cazul general $a[m][n]$;

Reprezentarea în memoria calculatorului a unui tablou bidimensional

1. $a[i]$ este un tablou unidimensional. La ce adresă începe $a[i]$?
 $a[i]$ începe la adresa $\&a[i] = \&*(a+i) = a+i$
2. Care este adresa lui $a[i][j]$?

Adresa lui $a[i][j] = \&a[i][j] = *(a+i)+j$ (a este pointer dublu).

3. Cum exprim valoarea lui $a[i][j]$ în aritmetica pointerilor în funcție de a, i, j ?

Legătura dintre pointeri și tablouri 2D

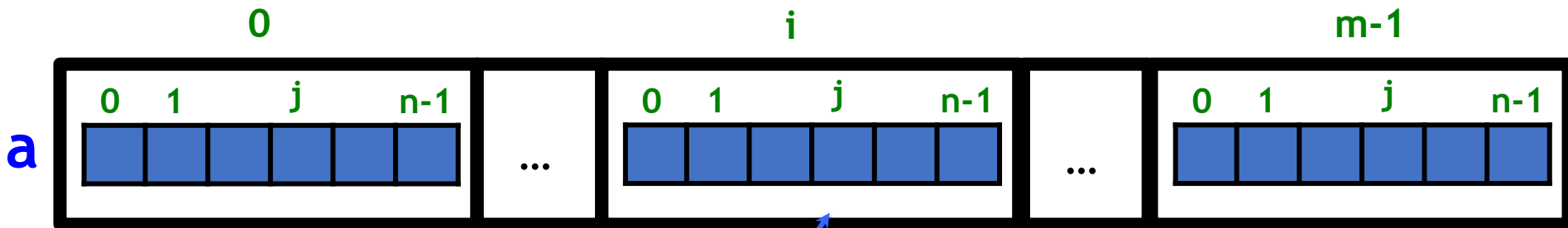
- ❑ tablou bidimensional = tablou de tablouri

```
tablou_pointer_2.c
1  #include <stdio.h>
2
3  int main()
4  {
5      int a[5][5], i, j;
6
7      for(i=0; i<5; i++)
8          for(j=0; j<5; j++)
9              a[i][j] = i*j;
10
11     i = 3;
12
13     for (j=0; j<5; j++)
14     {
15         printf("Valoarea lui a[%d][%d] este %d \n", i, j, a[i][j]);
16         printf("Valoarea lui a[%d][%d] este %d \n", i, j, (*(a+i)+j));
17     }
18
19     return 0;
20 }
```

Valoarea lui a[3][0] este 0
Valoarea lui a[3][0] este 0
Valoarea lui a[3][1] este 3
Valoarea lui a[3][1] este 3
Valoarea lui a[3][2] este 6
Valoarea lui a[3][2] este 6
Valoarea lui a[3][3] este 9
Valoarea lui a[3][3] este 9
Valoarea lui a[3][4] este 12
Valoarea lui a[3][4] este 12

Legătura dintre pointeri și tablouri 2D

- ❑ tablou bidimensional = tablou de tablouri
- ❑ cazul general $a[m][n]$;

Reprezentarea în memoria calculatorului a unui tablou bidimensional

2. Care este adresa lui $a[i][j]$? Cum o exprim în aritmetica pointerilor în funcție de a , i , j ?

Adresa lui $a[i][j]$ este $\&a[i][j] = *(a+i)+j$ (a este pointer dublu).

3. Cum exprim **valoarea lui $a[i][j]$** în aritmetica pointerilor în funcție de a , i , j ?

$$a[i][j] = (*(a+i)+j) = \text{valoarea lui } a[i][j]$$

Legătura dintre pointeri și tablouri 2D

- ❑ tablou bidimensional = tablou de tablouri
- ❑ cazul general: `int a[m][n];`

Adresa lui `a[i][j]` = `*(a+i)+j` (a este pointer dublu)

Valoarea lui `a[i][j]` = `*(*(a+i)+j)`

Știu că `a[i] = *(a+i) = i[a]`. Atunci `a[i][j]` se mai poate scrie ca:

1. `*(a[i]+j)`
2. `*(i[a] + j)`
3. `*(a+i))[j]`
4. `i[a][j]`
5. `j[i[a]]`
6. `j[a[i]]`

Cursul 7

1. Pointeri la funcții
2. Legătura dintre tablouri și pointeri

Cursul 8

1. Aritmetica pointerilor
2. Alocare dinamică a memoriei
3. Clase de memorare